

Dokument nr. 8:86

(2005-2006)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen,
May-Helen Molvær Grimstad, Bjørg Tørresdal og Åse Gunhild Woie Duesund

Forslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, May-Helen Molvær Grimstad, Bjørg Tørresdal og Åse Gunhild Woie Duesund om tiltak mot menneskehandel

Til Stortinget

BAKGRUNN

Antallet prostituerte har økt betraktelig i Norge de siste årene. Dette skyldes ikke minst at det har kommet mange kvinner fra Øst-Europa og fra Afrika for å drive prostitusjon her i landet. Flere av disse kvinnene er sendt hit av kyniske bakmenn som ønsker å profitere på deres salg av egen kropp. Andre er ført hit som følge av bunnløs fattigdom i hjemlandet. Felles for alle prostituerte er imidlertid at de er likeverdige medmennesker. Samfunnet bør ikke sitte stille og se på at denne gruppen mennesker fornedres gjennom andres kjøp av deres kropp.

Tiltak

Hjelpetilbud til prostituerte

De prostituerte er en sammensatt gruppe mennesker. Vi vet imidlertid at for flere er fattigdom, gjeldsproblemer og rusavhengighet årsaker som har ført dem inn i prostitusjon. Det er svært viktig å utvide og forbedre hjelpetilbudet til de prostituerte. De må møtes på en mer helhetlig måte enn tilfellet er i dag.

Det bør etableres oppsøkende, lavterskel terapitilbud som prøveprosjekt i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim. I byer hvor prostitusjon finnes bør politiet opprette egne grupper med særlig ansvar å arbeide med prostitusjonsmiljøene. Det bør dessuten legges til rette for at trafikkerte prostituerte gis mulighet for opphold i Norge. Støtten til de frivillige organisa-

sjonene som driver oppsøkende virksomhet rettet mot prostitusjonsmiljøene, bør også økes.

Tiltak for å redusere antall horekunder

Seksualvaneundersøkelsene som er gjennomført de siste årene, viser at om lag 13 pst. av norske menn mellom 18 og 50 år har kjøpt sex. Vi kan ikke forholde oss passive til at en så vidt høy prosentandel ser på kvinnekroppen som en salgsvare.

Bondevik II-regjeringen iverksatte flere forebyggende tiltak. Blant annet ble det inngått et samarbeid med reiseselskapet Kilroy om å dele ut informasjon om konsekvenser av prostitusjon og menneskehandel til alle som kjøpte flybillett til Thailand. Det ble utarbeidet etiske retningslinjer for statsansatte som forbød kjøp av sex på tjenestereiser, og det ble utarbeidet informasjon om menneskehandel til lærere og elever i skolen. Det er imidlertid behov for ytterligere tiltak.

Alle som avtjener førstegangstjeneste og elever på ungdomstrinnet bør se filmen "Lilja 4-ever". Det bør dessuten utarbeides et debattopplegg som kan brukes etter visning av filmen. Debattopplegget bør danne grunnlag for etisk refleksjon rundt hva det innebærer å kjøpe seksuelle tjenester.

I en fersk rapport: "From Camp to Community: Liberia study on exploitation of children", fra Redd Barna fremgår det at unge jenter utsettes for seksuelle overgrep av hjelpearbeidere i Liberia. Vi vet at 80 pst. av sexkjøpene som foretas av norske menn, skjer i utlandet. Disse forhold gjør det nødvendig å utarbeide et tilpasset holdningsskapende opplegg for alle personer som skal tjenestegjøre for Norge i utlandet, slik at disse bedre kjenner konsekvensene som prostitusjon og menneskehandel medfører for de som rammes.

Forbud mot kjøp av seksuelle tjenester

Kvinner og barn er ingen handelsvare, derfor bør kjøp av sex forbys. Et forbud mot kjøp av seksuelle tjenester vil virke preventivt og dermed redusere antallet horekunder. Dette vil igjen bidra til å redusere antallet prostituerte. Det er et mål å få antallet prostituerte ned.

I Norge er det forbudt å kjøpe seksuelle tjenester av personer under 18 år. Sverige forbød imidlertid all kjøp av sex i 1999. Der har man ikke hatt den samme økningen i antallet utenlandske prostituerte som det Norge har hatt i de siste årene. Det rapporteres dessuten om en betydelig reduksjon i antallet prostituerte. I Finland behandler Riksdagen per mai 2006 et forslag fra regjeringen om å innføre tilsvarende lov som i Sverige. Også i Estland vurderer regjeringen å fremme forslag om å innføre et slikt forbud.

Dersom flere land forbyr kjøp av sex, vil grunnlaget for kjøp av seksuelle tjenester bli mindre, og det er grunn til å tro at dette vil bidra til å redusere menneskehandel og prostitusjon i et globalt perspektiv. Derfor bør Stortinget anmode Regjeringen om snarest mulig å fremlegge for Stortinget en vurdering av et generelt forbud mot kjøp av seksuelle tjenester i Norge. Representanter for kvinneorganisasjoner, hjelpeapparatet og byer som har utfordringer med prostitusjon, bes inkludert i utredningsarbeidet.

Romavlytting og hemmelig ransaking i halliksaker og i saker om menneskehandel

Straffeloven § 224 forbyr menneskehandel. Strafferammen er fem år for menneskehandel og ti år for grov menneskehandel. Politiet opplever at det ofte kan være vanskelig å skaffe tilstrekkelig bevis for å reise sak etter denne bestemmelsen, mens det er noe lettere å forfølge saken som brudd på den såkalte hallikbestemmelsen i lovens § 202. Strafferammen etter hallikbestemmelsen er fem år.

Det er som hovedregel kun tillatt å bruke ekstraordinære etterforskningsmetoder, som for eksempel kommunikasjonskontroll, under etterforskningen når noen mistenkes for en handling eller forsøk på handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i ti år eller mer, jf. straffeprosessloven §§ 200 a, 202 c og lovens kap. 16 a. Dette gjør det vanskelig for politiet å dokumentere i tilstrekkelig grad hvilke strafferettslige forhold den personen som man mistenker for hallikvirksomhet, i realiteten er involvert i. Kommunikasjonskontroll og hemmelig ransaking bør derfor tillates i saker etter hallikbestemmelsen i straffeloven § 202 og i saker etter bestemmelsen om menneskesmugling i lovens § 224 første til fjerde ledd.

Bortvisning av utlendinger dersom formålet med opphold i Norge er prostitusjon

Flere utenlandske kvinner kommer til Norge utelukkende med prostitusjon som formål. Når grensepoliti og/eller politi på norske flyplasser møter mennesker som de, etter en grundig vurdering mener har utelukkende til formål å drive prostitusjonsvirksomhet i Norge, bør det gis en hjemmel i utlendingsloven for bortvisning. Begrunnelsen for dette er at et slikt tiltak vil gjøre det vanskeligere å drive menneskehandel, og dermed bidra til å redusere antallet kvinner og barn som kynisk utnyttes av kriminelle bakmenn i vinnings hensikt. Utlendingsloven bør derfor endres slik at det blir mulig å bortvise en person ved grensen dersom det er begrunnet mistanke om at formålet med oppholdet i Norge er prostitusjon.

FORSLAG

På bakgrunn av dette fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen iverksette følgende hjelpetilbud til de prostituerte:

- a) Etablere oppsøkende, lavterskel terapeutilbud som prøveprosjekt i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim.
- b) Opprette egne grupper med særlig ansvar å arbeide med prostitusjonsmiljøene i byer hvor prostitusjon finnes.
- c) Legge til rette for at trafikkerte prostituerte gis mulighet for opphold i Norge.
- d) Øke støtten til de frivillige organisasjonene som driver oppsøkende virksomhet rettet mot prostitusjonsmiljøene.

II

Stortinget ber Regjeringen iverksette følgende tiltak for å redusere antallet horekunder:

- a) Alle som avtjener førstegangstjeneste og elever på ungdomstrinnet må se filmen "Lilja 4-ever". Det utarbeides et debattopplegg som kan brukes etter visning av filmen, og danne grunnlag for etisk refleksjon rundt hva det vil si å kjøpe seksuelle tjenester.
- b) Det lages et tilpasset holdningsskapende opplegg for alle personer som skal tjenestegjøre for Norge i utlandet, slik at disse bedre kjenner konsekvensene som prostitusjon og menneskehandel medfører for de som rammes.

III

Stortinget ber Regjeringen snarest mulig fremlegge for Stortinget en vurdering av forbud mot kjøp av seksuelle tjenester i Norge. Representanter for kvinneorganisasjoner, hjelpeapparatet og byer som har utfordringer med prostitusjon, bes inkludert i utredningsarbeidet.

IV

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som gjør det mulig å benytte kommunikasjonskontroll og

hemmelig ransaking i etterforskningen av saker etter hallikbestemmelsen i straffeloven § 202 og i saker etter bestemmelsen om menneskesmugling i lovens § 224 første til fjerde ledd.

V

Stortinget ber Regjeringen endre utlendingsloven slik at det blir mulig å bortvise en person ved grensen dersom det er begrunnet mistanke om at formålet med oppholdet i Norge er prostitusjon.

11. mai 2006

